

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 5615/23
6.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ... и на адреси боравишта у ..., чији је пуномоћник Владимир Маринков, адвокат из Београда, Кнеза Милоша 52, против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Гордана Јанковић, адвокат из Смедерева, ради утврђења права својине и предаје у државину, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву – Судска јединица у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиле као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву – Судска јединица у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужилца сувласник са 1/2 дела породичне стамбене зграде која лежи на парц. бр.... са делом од 134 м2 и парц. бр.... са делом од 22 м2, обе уписане у КО ..., као и да се тужилца на основу ове пресуде, када се за то буду стекли услови, упише као сувласник исте са 1/2 дела и да јој се иста преда у мирну и трајну државину, као и да јој тужене накнаде трошкове поступка.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву – Судска јединица у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године у преосталом делу става првог изреке у односу на парц. бр.... КО ..., тако што се **УТВРЂУЈЕ** да је тужилца АА из ..., сувласник са 1/2 идеалног дела парц. бр..., уписане у Лн.бр.. КО ..., па се овлашћује тужилца да се на основу ове пресуде код РГЗ Службе за катастар непокретности Смедерево, упише као сувласник парц. бр... са уделом од 1/2, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, што су тужене ББ из ... и ВВ из ..., дужне да признају и трпе.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Смедереву – Судска јединица у Ковину П 1254/22 од 02.06.2022. године, тако што свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбијен је уређени тужбени захтев

тужиље да се утврди да је тужиља као законски наследник сада пок. ДД свог покојног деде, пок. ЂЂ свог оца и пок. ЕЕ своје пок. мајке, сви бивши из ... у тренутку њихове смрти по основу наслеђа сувласник са 1/2 непокретне имовине и то: породичне стамбене зграде која се састоји од приземља, спрата и поткровља укупне површине од 156 м² у основи, која лежи на парц бр... са делом од 134 м² и парц. бр... са делом од 22 м², обе уписане у КО ... и то парц.бр... у Лн.бр... за КО ..., а парцела бр.... уписана у Лн бр...за КО ..., с тим да су тужене ББ (очигледном омашком означена као ...) и ВВ уписане као сувласнице свака са по 1/2 дела на парц. бр..., док је наведена породична стамбена зграда ванкњижно власништво истих, а у државини и тужене ГГ из ... (очигледном омашком означене као ...), њихове мајке, што су тужене дужне да признају и да трпе, па се тужиља АА из ... овлашћује да се на основу ове пресуде при РГЗ Служби за катастар непокретности Смедерево упише као сувласник парц. бр..., која је уписана у Лн.бр... за КО ... и то са 1/2 дела, док тужене ББ и ВВ остају као сувласнице напред наведене парцеле са умањеним сувласничким уделима свака са по 1/4 делова, као и да се тужиља такође на основу ове пресуде, када се за то буду стекли услови, тј. када се изврши легализација предметне породичне стамбене зграде, упише као сувласник исте са 1/2 дела и да јој се иста преда у мирну и трајну државину, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, а под претњом принудног извршења, као и да се обавезу тужене да тужиљи надокнаде трошкове поступка, као неоснован. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 286.950,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима у жалби, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП будући да је пресуда јасна и разумљива, да не противречи сама себи ни доказима изведеним током поступка, па се правилност и законитост побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужене ББ и ВВ су ћерке пок. ЖЖ, бившег из ..., који је рођени брат тужиље АА, а супруг овде тужене ГГ. Кућа која је предмет спора, налази се претежно на парцели бр... КО..., која је била власништво пок. ДД, тужиљиног деде и сазидана је 1950. године. Родитељи тужиље пок. ЂЂ и ЕЕ склопили су брак 12.02.1955. године, па им је деда ДД одвојио пола имања са постојећом шталом и неколико просторија првобитне куће где су у прво време живели, а потом су почели да гаје стоку и прикупљају средства за градњу куће и осталих просторија за потребе домаћинства, док је другу половину плаца оставио себи и млађем сину ЕЕ, с тим да је имао и ћерку ИИ. У оставинском поступку О.573/91 вођеном иза смрти пок. ДД (умрлог 30.07.1991. године), тужиља као законски наследник није учествовала јер није позвана на оставинску расправу 25.10.1991. године, па су као законски наследници иза његове смрти оглашени супруга ЗЗ (баба тужиље), син ЕЕ (стриц тужиље), ћерка ИИ (тетка тужиље) и ЖЖ (брат тужиље). Према наследничким изјавама и споразуму о деоби заоставштине, на основу оставинског решења од 25.10.1991. године, тужиљин

брат ЖЖ је наследио од деде спорну парцелу бр... КО ..., површине 8,06 ари. Пре дедине смрти преминуо је и тужиљин отац ЋЋ 21.12.1990. године, иза кога је вођен оставински поступак, па је решењем О.337/91 од 25.09.1991. године, његова супруга ЕЕ, тужиљина мајка, оглашена за наследника на имовини која се не односи на спорне непокретности. Мајка тужиље ЕЕ је преминула 2010. године и оставински поступак О.1061/11 је прекинут решењем од 27.12.2011. године, којим су овде тужене упућене на парницу против тужиље ради утврђења обима заоставштине. Претходно је тужиљин брат ЖЖ преминуо 17.03.2011. године, а на његовој заоставштини коју између осталог чини и парцела кп... КО ..., за наследнице су решењем од 13.05.2011. године оглашене ћерке ББ и ВВ са сувласничким уделима од по 1/2, док је у корист ГГ уписано право доживотног плодоуживања. На основу наведеног решења овде тужене су своје право на спорној парцели уписале у лист непокретности бр... КО...

Тужена ГГ се за пок. ЖЖ удала 01.06.1986. године од када су живели у предметној кући која је у то време била стара и трошна, те су је она и супруг комплетно адаптирали 1991. - 1992. године када су подигли бетонске плоче и зидове од чврстог материјала, дозидали гаражу, избетонирали подове, поставили паркет, изменили електроинсталацију и довели до капије водоводну инсталацију. Након смрти брата ЖЖ тужиља нема приступ родитељској кући, а како се након смрти оца ЋЋ одрекла 1/3 наследства у корист мајке, а пок. ЕЕ није располагала својом имовином за живота, тужиља тражи свој законски део. Приликом геодетског вештачења снимљена је спорна кућа која у основи има 156 м² (састоји се од приземља, спрата и поткровља) које на спорној парцели број ... КО ... лежи са делом од 134 м², док на кп.бр... лежи са делом од 22 м². Сада пок. тужиљин брат ЖЖ је 11.03.2010. године поднео захтев за легализацију наведеног стамбеног објекта у чијој градњи су и по тврдњи тужиље, учествовали њен деда ДД и њени родитељи ЋЋ и ЕЕ. Спорна кућа је постојала у време расправљања заоставштине иза деде ДД, али није расправљена као његова заоставштина. У тој кући је пок. ЖЖ живео од рођења и са супругом ГГ је надзидао спрат, те тужена ГГ у кући живи све време од удаје.

На основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке Душка Милићевића од 19.06.2019. године са писаним изјашњењима од 22.04.2020. године, утврђено је да кп... у површини од 8,45 ари и ... у површини од 4,78 ари чине јединствену грађевинску парцелу у ужем центру насеља ... на локацији која је опремљена комплетном инфраструктуром, да је стамбени објекат на тој парцели изграђен 1950. године, дограђен 1991./1992. године, да је првобитни објекат спратности П + 1, грађен у класичном систему градње, да су од инсталација у објекту постојале само електроинсталације, да је кућа била омалтерисана само у приземљу, док је спрат био у грубим грађевинским радовима. Процењена вредност првобитног објекта на дан реконструкције и доградње узимајући у обзир и припадајућу физичку амортизацију од изградње до 1991. године износи 2.133.318,60 динара, да је 1991/1992 године надограђен, дограђен и урађена је реконструкција тако што је скинут постојећи кров и плафонска дрвена конструкција, урађена међуспратна конструкција АБ-монта 16+4 надограђено поткровље. На северној страни објекта у приземљу је дограђена гаража и котларница, а на спрату стамбени простор. Сва остала надоградња и доградња је у грубим грађевинским радовима са постављеном унутрашњом и спољашњом столаријом. У постојећем старом објекту урађена су комплет купатила у приземљу и на спрату, замењена је сва спољашња столарија са дрвеним прозорима, термо стакло, комплет нова електроинсталација, урађено у приземљу и на спрату етажно грејање, урађене подне облоге, паркет и подна керамика у дневном боравку и у кухињи, а у једној соби ламинат, 1992. године објекат је прикључен на сеоски водовод. Функционално након реконструкције и доградње објекат чине у приземљу улазни ходник, дневни боравак са нишом, купатило, остава, три собе, гаража и котларница, а

на спрату улазни ходник, дневна соба са трпезаријом и кухињом, две собе, купатило, ходник, соба, купатило, ходник за поткровље, а на поткровљу је уграђена спољна столарија, без преградних зидова са корисном површином око 70 м². Процењена садашња грађевинска вредност радова на кући са свим изведеним радовима 1991/1992 године износи укупно 5.344.245,37 динара, односно вредност радова на надоградњи, доградњи и реконструкцији износи 3.210.926,77 динара, а 2018. године извршени су и радови на адаптацији у приземљу и вредност тих радова износи 208.211,50 динара, тако да укупни радови на дан процене 15.06.2019. године износе 3.419.138,27 динара, док процењена тржишна вредност парцела на којима се кућа налази износи 793.800,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован због непостојања потпуне процесне заједнице на страни тужених јер тужбом нису обухваћени сви законски наследници пок. деде ДД (ЗЗ, ЈЈ и ИИ), заснивајући одлуку на одредби члана 221. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95, 101/2003) према којем право наследника да захтева заоставштину не застарева, као и због околности да тужиља није доказала колики је удео сваког од заједничара у изградњи предметне куће и то ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ГГ у изградњи, а касније надзиђивању и дозиђивању и реконструкцији предметног објекта, односно којим средствима и на који начин је свако од њих учествовао у изградњи истог, којим приходима су располагали, од ког материјала и чијег рада је подизан и дограђиван објекат, од чега зависи и колико би износио удео тужиље као наследника пок. ДД, ЂЂ и ЕЕ на предметном ванкњижном објекту, а на тужиљи је у смислу одредбе члана 231. ЗПП, био терет доказивања чињеница на којима заснива свој тужбени захтев.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Наводима у жалби тужиље не износе се нове чињенице нити предлажу или прилажу нови докази под условима из одредбе члана 372. ЗПП, па се правилност утврђеног чињеничног стања не доводи у сумњу.

Неосновани су наводи у жалби којима се указује на пропусте у чињеничном утврђењу са разлога што првостепени суд није извршио увид у оставинске поступке вођене иза пок. ЖЖ и ЕЕ, и да је због тога учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 398. став 2. ЗПП, на коју садржина жалбе неосновано упућује. Првостепени суд је утврдио да предметни ванкњижни стамбени објекат није био предмет расправљања заоставштине иза пок. ЕЕ, што међу парничним странкама није било спорно и да тај поступак није правноснажно окончан, као и да ванкњижни објекат није расправљан ни у оставинском поступку иза пок. ИИ у предмету Основног суда у Панчеву – Судска јединица у Ковину О. 1183/11 од 13.05.2011. године, управо поступајући по налогу другостепеног суда из решења Гж 584/18 од 13.06.2018. године.

Без утицаја су на правилност чињеничног утврђења наводи у жалби да је првостепени суд утврдио да је кућа изграђена за живота тужиљиних родитеља и да је у првобитној изградњи учествовао и деда ДД, а да је након тога одбио тужбени захтев са разлога јер није могао да утврди колики је удео у стицању сваког од њих који су неспорно учествовали у градњи, а које тужиља подједнако наслеђује са братом ЖЖ. Тачно је да је првостепени суд утврдио да је предметни стамбени објекат изграђен за живота тужиљиних родитеља уз помоћ деда ДД, те да тужиља има право да њихову заоставштину наследи подједнако и у истој сразмери са братом, сада пок. ЖЖ. Првостепени суд је ценећи изведене доказе како сваки појединачно, тако и у њиховој међусобној повезаности сагласно одредби члана 8. ЗПП, како исказе саслушаних

сведока, тако и тужиле и тужене ГГ саслушаних у својству парничних странака, правилно утврдио да је првобитни објекат који је грађен почев од 1950. године изграђен од стране деде ДД и родитеља тужене ЂЂ и ЕЕ у широј породичној заједници у смислу члана 195. Породичног закона (ПЗ), да је стамбени објекат надограђен и реконструисан 1991/1992. године у току трајања брачне заједнице ЖЖ и његове супруге ГГ, те да је тужена ГГ 2018. године извела додатне радове на предметном објекту у коме живи и њима повећала његову вредност. Према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке који је првостепени суд правилно прихватио, утврђено је да процењена вредност првобитног објекта са амортизацијом од изградње 1950.-1991. године на дан процене 19.06.2019. године износи 2.133.318,60 динара (40% од укупне вредности објекта), да вредност грађевинских радова на кући са свим изведеним радовима 1991/1992. године износи укупно 5.344.245,37 динара те да процењена вредност надоградње, доградње и свих изведених радова 1991/1992. године на реконструкцији старог објекта износи 3.210.926,77 динара (60% од вредности објекта). Међутим, и по оцени другостепеног суда, колики је удео сваког од заједничара, односно ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ГГ у изградњи, односно каснијем надзиђивању, дозиђивању и реконструкцији предметног објекта суд није могао да утврди без доказа којим средствима и на који начин је свако од заједничара учествовао у изградњи истог, односно колико износи удео родитеља тужене ЂЂ и ЕЕ и њеног деде ДД у изградњи првобитног објекта, а чије уделе би тужилца наследила по законском реду наслеђивања. Стога, неосновани су наводи у жалби да је првостепени суд имао могућности да утврди колики је удео у стицању пок. ДД (кога наслеђују његова супруга, 2 сина и ћерка), ЂЂ и ЕЕ, који су неспорно учествовали у градњи. Ово са разлога што се удео у заједнички стеченој имовини израчунава тако што се најпре утврди вредност заједнички стечене имовине, од те вредности се одузме учешће посебне имовине појединих чланова породичне заједнице и разлика тих вредности је резултат заједничког рада стицалаца. Та вредност се дели на чланове породичне заједнице сразмерно њиховом доприносу, па се члановима породичне заједнице на процењену вредност радног доприноса додаје допринос по основу учешћа материјалне базе или посебне имовине, збир тих вредности се ставља у однос са укупном вредношћу заједнички стечене имовине и тако се израчунава сувласнички удео. Члану породице који у стицању учествује само радом удео се утврђује тако што се процењена вредност његовог радног доприноса стави у однос са укупном вредношћу заједнички стечене имовине, тако да је фактичко питање и од околности сваког конкретног случаја зависи како ће се вредновати поједини облици рада и сарадње у оквиру шире породичне заједнице, а тужилца осим грађевинске вредности изведених радова на изградњи предметног стамбеног објекта у појединим фазама градње, односно доградње и реконструкције, није доказала колики је удео њеног деде и њених родитеља био у изградњи првобитног објекта, који би тужилца наследила по законском реду наслеђивања. Стога, без утицаја су у том делу захтева иначе основани наводи у жалби тужилце да није учествовала у оставинском поступку у којем је расправљена заоставштина пок. ДД, да је кућа стечена и градњом њених родитеља, те да је њен брат ЖЖ иза оца, односно деде, наследио катастарску парцелу бр. ..., а не и стамбени објекат о коме није расправљано.

Имајући у виду изложено, након оцене изведених доказа првостепени суд је супротно наводима у жалби, извео правилан закључак да тужилца није доказала висину удела заједничара ДД, ЂЂ и ЕЕ у изградњи првобитног објекта који је касније у току 1991/1992 године надзидан, дозидан и реконструисан од супружника ЖЖ и ГГ, па је правилном применом правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП, првостепени суд одбио тужбени захтев тужилце за утврђење њених сувласничких права по основу наслеђивања на ванкњижном предметном стамбеном објекту, те да јој тужене исти предају у мирну и трајну државину.

Међутим, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је неправилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиле да се утврди да је тужилца сувласник са 1/2 и на парцели број ... која је уписана у Лн. ... за КО ... Ово са разлога што тужилца није позвана да по праву представљања иза преминулог оца ЂЂ са својим братом ЖЖ учествује у оставинском поступку иза њиховог деде ДД иза кога је правноснажним оставинским решењем О.573/91 од 25.10.1991. године расправљена његова заоставштина између законских наследника који су дали своје наследничке изјаве и споразумели се о деоби заоставштине, а према ком споразуму је њеном брату ЖЖ припала спорна парцела број ... На записнику са рочишта од 25.10.1991. године констатовано је да није приступила учесница АА, сада на раду у ..., за коју се као пуномоћник јавља учесник ЖЖ по овереном пуномоћју које се налази у списима предмета тог суда О.337/91 (иза тужилиног оца), али по том пуномоћју датом од овде тужиле АА, њен брат ЖЖ није дао никакву наследничку изјаву. Стога, не може се сматрати да је тужилца учествовала у оставинском поступку иза деде ДД, по праву представљања иза раније преминулог оца ЂЂ. Имајући то у виду, тужилци припада 1/2 парцеле ..., сагласно одредби члана 10. ЗОН према коме ако оставиочево дете не може или неће да наследи, његов део на једнаке делове наслеђују његова деца (унуци оставиочеви), а која парцела је по споразуму санаследника припала њеном брату ЖЖ који је учествовао у поступку расправљања заоставштине пок. ДД, такође према праву представљања иза оца ЂЂ. Стога, како је тужилца као законски наследник у истој сразмери са својим братом ЖЖ њиховог оца ЂЂ, односно по праву престављања иза покојног оца ЂЂ законски наследник деда ДД са једнаким уделом као и њен брат ЖЖ на парцели бр. ... која му је припала приликом расправљања заоставштине по решењу 573/91 од 25.10.1991. године, то је тужилца сагласно одредби члана 10. ЗОН и члана 20. ЗОСПО стекла право својине са уделом од 1/2 на парцели бр. ..., уписане у Лн. ... КО ..., што су тужене ББ и ВВ као уписане сувласнице са уделима од по 1/2 на тој парцели, дужне да признају и трпе да се тужилца упише као сувласник код надлежне службе за катастар непокретности.

Другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужилца истицала у жалби, али како исти не могу довести до другачије, за тужилцу повољније одлуке у овој парници, применом одредбе члана 396. став 1. ЗПП другостепени суд их посебно не образлаже.

Имајући у виду изложено, апелациони суд је применом одредбе члана 390. одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде, а применом члана 394. тачка 4. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Другостепени суд је применом члана 401. тачка 3. ЗПП преиначио и одлуку о трошковима парничног поступка, имајући у виду делимичан успех странака у спору и одредбу члана 153. ЗПП, па је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

